

τρα, ἅτινα εὐρίσκοντο θήματά τινα ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς καταδίκης, τὰ παρῆρα μὲν ἐν μέσῳ τῆς αὐτῆς παρκατάξεως· μέχρι τῆς μονῆς τῶν Καπουκίνων.

— Νῦν ὅτε δ' αὐτοκράτωρ ἀπέθανε, θέλομεν κηδεύσει ἐπαξίως τὸν ἀρχιδούκα τῆς Αὐστρίας, εἶπεν ὁ στρατηγὸς Μιχουέλ Παλάσιος, εἰς ἃν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ φύλαξις τοῦ σώματος τοῦ Μαξιμιλιανού.

Καὶ ταριχεύσαντες αὐτὸν τὸν ἔθεσαν ἐντὸς ὑπογείου τάφου, μάτην δὲ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας Βαρώνος Magnus ἀπήτησε τὸ σῶμα τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοκράτορος· ἐχρειάσθη νὰ ἔλθῃ μόνος τοῦ ὀνόματός τοις Τέγετωφ νὰ τὸ ζητήσῃ ὁ ἴδιος παρὰ τῆς κυβερνήσεως τὸν Νοέμβριον τοῦ 1867. Κατόρθωτε ταυτοχρόνως τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αὐστριακῶν αἰχμαλώτων, οἵτινες εἰσέτι ἐκρατοῦντο δέσμοι, καὶ τὴν ἄφρῃσιν τοῦ καταδικασθέντος ἐπίσης εἰς θάνατον πρίγκηπος Σάλμ-Σάλμ.

Ὁ δὲ Λοπέζ, ὁ προδότης ἀντὶ 2,000 οὐγκιῶν χρυσοῦ, δὲν ἔλαβεν εἰμὴ 7,000 τάλληρα, καὶ αὐτὴ ἡ σύζυγός του δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἐπανιδῆ πλέον. Ὅτε δὲ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν συνταγματάρχην Ῥίνσων Γαλλιάρδον διὰ νὰ ζητήσῃ θέσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Μεξικανικοῦ στρατοῦ, ὅθεν εἶχε διωχθῆ, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐξῆς περιφρονητικὴν ἀπάντησιν· «Στρατηγὸς Λοπέζ, ἐάν ποτε σοὶ δώσω θέσιν τινα, ἡ θέσις αὕτη θὰ ἦναι νὰ σὲ κρεμάσωσιν ἀπὸ τινος δένδρου διὰ σχοινίου περὶ τὸν λαιμόν.»

Ὁ Μαξιμιλιανὸς κατέλειπεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὴν μνήμην ἀνδρὸς κοινωφελοῦς καὶ βασιλέως μάρτυρος· οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ὑπογράψῃ θανατικὴν καταδίκην, καὶ ὅτε ὑπὸ τὰς βολὰς τῶν Ζουαριστῶν ἐπιπτε θύμα τῆς ἀπληστίας ἄλλου, δὲν εἶχε παραγγεῖλαι τηλεβόλα νὰ τῷ στείλωσιν ἐξ Εὐρώπης, ἀλλὰ δύο χιλιῶδας ἀηδόνων ἐκ τοῦ Τυρόλου, ἵνα τὰς διαδώσῃ εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν του.

K***

Ἐκ τῆς ἐνασχέσεως τῶν πολυπόνων αὐτοῦ καθηκόντων, λέγει ὁ Rémusat, ὁ δημοδιδάσκαλος οὔτε πλοῦτον, οὔτε φήμην ἀνακίμεναι. Προωρισμένος νὰ καταναλίσκῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς ἐργασίαν μονότονον, ἐνόησε δὲ καὶ νὰ βλέπῃ τὴν ἀμάθειαν ἄδικον ἢ ἀχάριστον πρὸς αὐτὸν, θὰ ἐθλίβετο συχνάκις, καὶ ἐπὶ τέλους θὰ κατεβάλλετο ἴσως, ἐάν δὲν ἤρῃτο τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ θάρρος αὐτοῦ ἄλλοθι, οὐχὶ δ' ἐκ τῆς προσδοκίας ἀμέσου καὶ καθαρῶς προσωπικοῦ συμφέροντος. Ἀνάγκη αἰσθημά τι βαθύτερον τῆς ἠθικῆς σημεσίας τῶν ἔργων του νὰ στηρίζῃ καὶ ἐμψυχῶν αὐτὸν, ἡ δὲ εὐχάριστος συναίσθησις ὅτι ὑπερέτησε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀφανῶς ἐργάσθη ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐημερίας νὰ ἦ ἀντάξιός μισθὸς τῶν ἔργων αὐτοῦ ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του χορηγούμενος.

Εἶναι δόξα αὐτοῦ νὰ μὴ ἀξιοῖ τι πέραν τοῦ ταπεινοῦ καὶ πολυμύθου κύκλου του, νὰ ἐξαντληθῆ εἰς θυσίας μόλις ἀναγνωρίζομενας ὑπὸ τῶν ἐπωφελομένων ἐξ αὐτῶν, νὰ ἐργάζεται τέλος ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, παρὰ τοῦ Θεοῦ μόνον προσδοκῶν τὴν ἀμοιβὴν αὐτοῦ.

Τὶ θὰ συνέβαιεν

ΑΝ Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΑΙΦΝΗΣ ΕΠΑΥΕ

Περὶ τὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι θέλοντες νὰ ἀποκριθῶμεν εἰς τὸ περίεργον τοῦτο ζήτημα, δὲν προσθέτομεν αὐτῷ σπουδαιότητα, ἣν δὲν ἔχει. Τὸ νὰ παύσῃ αἰφνης ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα στρεφομένη δυνάμεθα ἀφρόβως νὰ κηρύξωμεν ἀδύνατον, μεθ' ὅλου τοῦ κύρους τῶν ἀρχῶν τῆς οὐρανόμου μηχανικῆς. Διὰ τὸν ἡμέτερον δὲ κόσμον οὔτε φοβούμεθα οὔτε ὑποπτεύομεν τοιοῦτόν τι· δὲν φοβούμεθα λέγομεν, διότι ἰδοὺ τίνες θὰ ἦσαν αἱ ἄφρευτοι συνέπειαι, ἐν μόνον ἴστατο ἡ Γῆ εἰς τὸν δρόμον τῆς.

Ἄς ἐνθυμηθῶμεν πρῶτον ὅτι ἡ ταχύτης σώματος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς κειμένου εἶναι διττὴ· α') ἡ ἐκ τῆς κινήσεως τῆς ἡμερησίας περιστροφῆς τῆς Γῆς περὶ τὸν ἑαυτῆς ἄξονα, καὶ β') ἡ ἐκ τῆς κινήσεως τῆς περιφορῆς αὐτῆς περὶ τὸν ἥλιον. Καὶ διὰ μὲν τῆς πρώτης τὰ ἐπὶ τοῦ γήινου ἡμερησιοῦ κείμενα σώματα διατρέχουσι 417 λεύγας καθ' ὥραν—6 λεύγας κατὰ λεπτόν,—ἐν δέκατον λεύγας κατὰ δευτερόλεπτον. Αὕτη δὲ ἡ ταχύτης ἐλαττοῦται ἀπὸ τοῦ ἡμερησιοῦ, ὅπου εἶναι μεγίστη, πρὸς τοὺς πόλους, ὅπου καταστῆ μηδὲν, ἐπειδὴ τὰ σώματ' ἔχουσι φυσικῶς τόσον ὀλιγώτερον δρόμον νὰ διατρέξωσιν, ὅσον εἶναι μικρότερος ὁ τοῦ πλάτους κύκλος αὐτῶν. Διὰ δὲ τῆς δευτέρας κινήσεως τῆς Γῆς, ἥτοι τῆς περὶ τὸν ἥλιον περιφορᾶς αὐτῆς ἐν τῷ διαστήματι, ἅπαντα αὐτῆς τὰ σημεῖα ἀνεξαιρέτως διατρέχουσι 436 λεύγας κατὰ λεπτόν, ἥτοι 7 λεύγας $\frac{6}{11}$ κατὰ δευτερόλεπτον. Δύναται δὲ τις νὰ λάβῃ ἰδέαν τινα τῆς ταχύτητος ταύτης, ἐὰν ἀναλογισθῆ ὅτι ἡ ταχίστη σιδηροδρομικὴ ἀτμάμαξα μεθ' ὅλης αὐτῆς τῆς ταχύτητος δὲν διανύει πλέον τῶν 16 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον, σφαῖρα δὲ τῶν 24 λιτρῶν κατ' αὐτὴν τὴν ἕξοδον αὐτῆς τοῦ στομίου τοῦ πυροβόλου, ἔχει μόνον 390 μέτρων ταχύτητα ἐν τῇ αὐτῇ μονάδι τοῦ χρόνου.

Ἐπειδὴ πάντα τὰ σημεῖα τὰ ἀνήκοντα εἰς ὑλικόν τι σύστημα ἐν κινήσει εὐρισκόμενον λαμβάνουσι τὴν αὐτὴν κίνησιν ὡς αὐτὸ, ἐὰν ἐξ αἰφνιδίου τινὸς στάσεως ἐτίθετο τὸ σύστημα τοῦτο διὰ μιᾶς εἰς ἠρεμίαν, ὅσα σημεῖα δύνανται νὰ μετατοπισθῶσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, θὰ ἐξακολουθήσωσι, δυνάμει τῆς κτηθείσης ταχύτητος, νὰ κινῶνται κατὰ τὴν ἀρχικὴν διεύθυνσιν. Οὕτως, ἐὰν ὁ ἵππος πέτῃ αἰφνιδίως

ὑπὸ τὸν ῥυθμὸν τοῦ τρέχοντος ὀχήματος ῥίπτεται τις ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ ἐὰν θελήσῃ τις νὰ καταβῆ ἀπὸ τινος ἀμάξης ἐνῶ αὕτη τρέχει, πρέπει νὰ λάβῃ προφυλάξεις τινας, ὅπως μὴ οἱ πόδες του πατήσωσιν ἀμετακινήτως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐνῶ τὸ σῶμά του φέρεται ἔτι ὑπὸ τῆς κτηθείσης ταχύτητος, καὶ πέσῃ εἰς τὰ ἴχνη τοῦ ὀχήματος.

Ἡ Γῆ εἶναι, ὡς εἶδομεν, ἄμαξα ταχύτερα τῶν ὀχημάτων καὶ ἀτραμαξῶν. Ἐὰν ἴστατο αἴφνης, ἐννοεῖται ὅτι πᾶσα προφύλαξις πρὸς ἀποφυγὴν ἀκαριαίου θανάτου θὰ ἀπέβαινε ματαία. Πάντα τὰ μὴ ἐμπεφυτευμένα ἢ ἐμπεπηγμένα εἰς τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ κείμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας διὰ μόνου τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος, θὰ ἐξεσφενδονίζοντο πάραυτα καὶ διὰ μιᾶς εἰς τὸ διάστημα μετὰ ταχύτητος (ἀρχικῆς) 8 λευγῶν κατὰ δευτερόλεπτον, ταχύτητος μεθ' ἧς κινούμεθα σήμερον. Πάντες ὅσοι θὰ ἐτύγγανον περιπατοῦντες ἡσύχως ἢ ἐργαζόμενοι ἢ ἀναπαυόμενοι, πάντα τὰ ζῶα κατοικιδία τε καὶ ἄγρια, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, αἱ ἄμαξι ἡμῶν καὶ αἱ μηχαναὶ, πάντα θὰ ἐξεσφενδονίζοντο ἐν ἀκαρεὶ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς Γῆς. Περὶ δὲ τοῦ Ὀκεανοῦ, τοῦ καλύπτοντος τὰ δύο τρίτα τῆς ὑδρογείου σφαίρας, καὶ τούτου ἡ ὑγρὰ μάζα ἤθελεν δρομήσει ὑπεράνω τῶν ὀχθῶν καὶ καταποντίσει ἐν ἀκαρεὶ καὶ νήσους καὶ ἡπείρους, ἐπιστέφουσα οὕτω τὸ οἰκοδόμημα τοῦ θανάτου· πάραυτα ἤθελεν ὑπερβῆ τὰ ὕψιστα ὄρη, ἐπιφέρουσα εἰς τὴν ὑδρογείον ἡμῶν σφαῖραν μεταμόρφωσιν ἐπιφανείας ἀσυγκρίτους μεγαλειτέραν πασῶν τῶν μεταβολῶν, ἃς αὕτη ὑπέστη εἰς παναρχαίους χρόνους.

Οἱ θεωρητικοὶ οἵτινες ἠθέλησαν νὰ ζητήσωσι τοῦ κατακλισμοῦ τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς φυσικόν τι αἷτιον, δὲν ἔλειψαν νὰ εἰπωσιν ὅτι ἡ σύγκρουσις κομήτου τινὸς εὐκόλως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ταύτην τὴν στάσιν καὶ τὰς δεινάς αὐτῆς συνεπειάς. Σήμερον ὅμως γινώσκουμεν, ὅτι κομήτης τις ἠδύνατο νὰ διέλθῃ πρὸ τῆς Γῆς χωρὶς καὶ νὰ τὸ αἰσθανθῶμεν.

Ἄλλο τι περιεργότατον, ὅπερ θὰ ἐπηκολούθει τὴν στάσιν τῆς Γῆς, εἶναι τὸ δεῖ τῆς ἑλκτικῆς δυνάμεως ἥτις σύρει τοὺς πλανήτας πρὸς τὸν Ἥλιον μὴ ἀντισταθμιζομένης πλέον ὑπὸ τῆς κεντρόφυγος δυνάμεως, ἡ Γῆ θὰ ἐπιπτεν ἐπὶ τὸν Ἥλιον κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν. Ἐὰν δὲ τότε εὐρίσκοντο εἰσέτι ἐπὶ τῆς ὑδρογείου καὶ ἄλλα ἔμψυχα ὄντα ἐκτὸς τῶν ἰχθύων, θὰ ἔβλεπον ταχέως μεγεθυνόμενον τὸν ἀστὲρα τοῦτον εἰς ἄπειρον μέγεθος. Ἡ Γῆ θὰ ἔφθανεν ἐπ' αὐτὸν 64 ἡμέρας μετὰ τὴν στάσιν καὶ θὰ ἐγίνετο ἄφρατος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, ὡς τις ἀερόλιθος ἐπὶ τῆς Γῆς.

Τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πλανήτας εἰς τὴν αὐτὴν περίστασιν. Οὕτως, ἐὰν ἡ ταχύτης τοῦ Ἐρμού, τῆς Ἀφροδίτης,

τοῦ Διδὸς ἢ τοῦ Κρόνου ἐμηδενίζετο, οἱ πλανῆται οὗτοι θὰ ἐπιπτον ἀμέσως ἐπὶ τοῦ Ἥλιου, ὁ μὲν πρῶτος ἐντὸς 15 ἡμερῶν, ὁ δεύτερος ἐντὸς 40, ὁ τρίτος ἐντὸς 767, καὶ ὁ τελευταῖος ἐντὸς 1,300.

Ἴδου ὅμως καὶ ἄλλη τις πολὺ περιεργότερα συνέπεια τῆς αἰφνιδίου στάσεως τῆς Γῆς· εἶναι πασίγνωστον ὅτι, καθὼς ὑλικὸν ἄτομον δὲν δύναται νὰ ἐξαφρατισθῇ, οὕτω καὶ ἡ κίνησις· δύναται ὅμως νὰ μεταδοθῇ, νὰ διαιρεθῇ, νὰ καταστῇ ἀόρατος ὑποδιαιρουμένη εἰς ἐλαχίστας μερικὰς δυνάμεις, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ μηδενισθῇ. Δύναται ὅμως—καὶ τοῦτο εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ σπουδαιότερον—, δύναται, λέγομεν, νὰ μεταμορφωθῇ εἰς θερμότητα, ὅπως δσακίς φαίνεται ὅτι ἐκλείπει ἡ κινητικὴ δύναμις· π. χ. κτυπᾶ τις ἐπανελημένως καρφίον ἐμπεπηγμένον καὶ μὴ δυνάμενον νὰ εἰσδύσῃ περαιτέρω ἢ κίνησις τοῦ κινητῆρος, μὴ μεταυδιδόμενη πλέον εἰς τὸ καρφίον, μεταμορφοῦται εἰς θερμότητα, καὶ τοῦτο ἐπιβεβαιεῖται διὰ τῆς ἀφῆς. Χωρὶς νὰ ἀναφέρωμεν ἄλλα παραδείγματα, πᾶς τις γινώσκει ἐκ πείρας τὴν μηχανικὴν ταύτην μεταμόρφωσιν τῆς κινήσεως εἰς θερμότητα.

Ἐὰν λοιπὸν ἔκ τινος ὁποιασδήποτε αἰτίας ἔπαυε στιγμιαίως ἡ πολλαπλῆ κίνησις τῆς ὑδρογείου ἡμῶν σφαίρας, ἡ κίνησις αὕτη ἤθελεν ὑποστῆ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος μεταμόρφωσιν· ἡ Γῆ αἰφνιδίως ἤθελε θερμανθῆ—καὶ μέχρι τίνος βαθμοῦ θὰ ἐθερμαινετο;—τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος ἥτις θὰ ἐγεννᾶτο ἐκ τῆς στάσεως τῆς Γῆς, ἰσοδυναμοῦν πρὸς κολοσσαῖον κτύπον, θὰ ἤρκει ὄχι μόνον νὰ τήξῃ ὁλόκληρον τὴν Γῆν, ἀλλὰ καὶ νὰ μεταβάλῃ τὸ πλεῖστον αὐτῆς εἰς ἀτμόν.

Ἐὰν ἡ στάσις αὕτη δὲν ἐγένετο διὰ μιᾶς ἀλλὰ βαθμηδὸν, καὶ ἐμεσολάβουν στιγμαί τινες ἀντὶ νὰ ἐπέλθῃ ἀκαριαία, ἡ Γῆ πάλιν θὰ ἐθερμαινετο τόσον ὥστε νὰ ἀπολεσθῶσι πάντα ἐπ' αὐτῆς ἔμψυχα ὄντα.

Περαίνουμεν τὰς σκέψεις ταύτας λέγοντες, ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι περιεργον μᾶλλον ἢ σπουδαῖον, καὶ ὅτι βεβαίωτατοι ὄντες περὶ τῆς ἰδίας ἡμῶν ἀσφαλείας, δυνάμεθα νὰ κοιμώμεθα ἡσυχῇ, χωρὶς νὰ ἔχωμεν τὸ ἐλάχιστον ἴχνοσ φόβου περὶ τῆς καταστροφῆς ἡμῶν συνεπειᾶ ἀκινήσεως τῆς Γῆς.¹

Ἡ ὅλη δαπάνη τῆς διακτρήσεως τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου Γοθάρδου θὰ ἀνέλθῃ εἰς 60—65 ἑκατομμύρια φράγκων. Τὸ μῆκος τῆς ὑπογείου σήραγγος ἔσται 15 χιλιομέτρων. Ὅπως δὲ ὁ ἀναγνώστης ἐννοήσῃ τὸ μῆκος τοῦτου, σημειοῦμεν, ὅτι ἡ ἀπόστασις τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμου εἶνε 12 χιλιομέτρων.